

Hejdánek, Ladislav → Kuchařová, Vilma + Kuchař, Jan

Ladislav Hejdánek

in: Ladislav Hejdánek, [Žít bez průšvihů znamená žít bez pravdy](#), ed. Jan Hron, Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2025, p. 89-92

in: Ladislav Hejdánek, [Žít bez průšvihů znamená žít bez pravdy](#), vyd. Jan Hron, Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2025, str. 89-92

◆ korespondence, česky, vznik: 20. 8. 1970

◆ correspondence, Czech, origin: 20. 8. 1970

Prosetín, 20. srpna 1970

Milá Viluško, milý Jeníku,

už jsem Vám zase strašně dlouho nic nenapsal. Proti očekávání jsem se letos na jaře dostal do situace, kdy jsem nevěděl, co dříve. Ani nevím, co Vám Heda všechno napsala (kromě díky za poslané věci pro holky). Již od konce minulého roku jsem začal přednášet na Komenského fakultě úvod do filosofie; pozvali mne sami studenti. Děkan mi už přes rok občas říkal, že by rád, abych na fakultě přednášel, že to je jeho starý plán, ale ve skutečnosti pro to prakticky nic neudělal. Profesor, který původně filosofii přednášel, je už dva roky v cizině (rok v USA, potom v Bazileji) a – jak to vypadá – zůstane v cizině ještě nejméně 4 roky. Na jeho místo však přišel letos od února jiný, původně docent pro starozákonní teologii, byl jmenován řádným profesorem pro teorii náboženství a hned po jmenování (došlo k němu někdy počátkem března, ovšem s platností od 1. února) mne vyzval, abych napsal a podal habilitační práci. Vzhledem k tomu, že několik profesorů mi není příliš nakloněno, jsem odmítl jeho návrh, abych podal jen soubor článků, které jsem už porůznu publikoval, a rozhodl jsem se napsat malou knížku, s veškerým vědeckým aparátem, rozsáhlým seznamem literatury atd. Základní teze celé práce je asi taková: křesťanství není svou podstatou náboženským názorem, ale určitou velmi výraznou orientací člověka ve světě. Na rozdíl od dřívějšího (mythického) zaměření do minulosti se objevil nejdříve v podobě ještě předběžné ve starém Iránu, později již značně uceleně ve starém Izraeli (někdy v době Soudců) nový životní styl, zakotvený v budoucnosti. Tento styl se prostřednictvím křesťanství rozšířil takřka po celém světě a prosadil a stále se prosazuje i u lidí, kteří se za křesťany vůbec nepovažují. Proto je třeba zásadně odlišovat způsob této praktické orientace ve světě a to, co si o této své praktické orientovanosti lidé teoreticky myslí. Dnešní myšlení už opouští jak dosavadní filosofickou tradici (tzv. metafysiku), tak i náboženskost vůbec, ale to neznamená ani v nejmenším, že by opouštělo onu zaměřenost do budoucnosti. Této životní nasměrovanosti se původně říkalo víra (teprve mnohem později se začala víra chápat jako subjektivní přesvědčení nebo dokonce důvěřivost). A tak vzniká dnes důležitá otázka: je možno poskytnout této víře myšlenkové prostředky nemetafysické a nenáboženské, ale přesto a možná právě proto vhodnější a lépe vystihující onu praktickou nasměrovanost do budoucnosti? Jinak vyjádřeno – tak jsem o tom psal v oné habilitační práci – může filosofická, rozumí se moderní filosofická reflexe legitimně zastoupit theologickou reflexi víry? No, dalo mi to dost práce, měl jsem na to také málo času a tak jsem tomu věnoval hodně sil. Zpracoval jsem obrovské kvantum literatury, byť hodně narychlo, a odevzdal jsem práci (asi stostránkovou, svázanou, doplněnou seznamem vlastních prací a životopisem) počátkem června. Habilitační řízení bylo zahájeno, byli stanoveni tři referenti (to musejí být řádní profesori) a počátkem září má být rozhodnuto, bude-li práce přijata. V kladném případě by měl následovat návrh ministerstvu školství, aby habilitaci schválilo. Toho se však někteří dost bojí, protože jde právě o mne. Je proto možné, že budou chtít jednat jenom o to, abych byl schválen jako pouhý lektor. Já sám si myslím, že v dnešní době nelze asi víc očekávat, ale byl bych pochopitelně raději, kdyby návrh podán byl a byl zamítnut. Nicméně do budoucna to přece jen může být jakýsi kapitálek. (O dalších osudech v této věci Vám napíši asi za měsíc – jak doufám.)

Jen jsem to dodělal, hned jsem musel sednout na další věc. Jedna docentka psychologie, s níž jsem studoval na filosofii, dávala dohromady sborník studií o normalitě lidské osobnosti. Vedle příspěvků odborných vědců chtěla do knížky zahrnout i text filosofa. Slíbil jsem jí to, když mne žádala, ale vůbec jsem si nepředstavil, jaké s tím budu mít těžkosti. Nebyl jsem schopen to zplodit; vždycky jsem začal psát a po několika stránkách jsem toho měl nějak plné zuby a nechal jsem to a začal jsem znovu. Popsal jsem mnoho papíru a stále se mi to zdálo strašně slabé. Nakonec – když jsem několikrát překročil termín a zase nový termín atd. – jsem to odevzdal s pocitem, že to je docela k ničemu. Já ten pocit sice mívám téměř pokaždé, když něco napíšu, ale tak za měsíc mne to obvykle přejde. Tentokrát

to byl ale pocit oprávněný. Navíc na mně ona docentka chtěla dodatečně některé úpravy, většinou rozumné, až na dvě, na které jsem nepřistoupil, ale to už jsem musel odjet z Prahy a dodělával jsem to tady v Prosetíně. Ted' to konečně mám za sebou. Zatím nevím, jak to bylo přijato.

No a tak jsem snad vysvětlil, proč jsem nepsal. Vedle toho se stalo a děje mnoho věcí u nás v ústavě. Byli jsme reorganizováni, řada lidí byla propuštěna (z našeho oddělení např. ze 14 lidí musel 8 odejít), ale já jsem zatím nedošel úhony. Ted' při stranických prověrkách bylo vyškrtáno nebo vyloučeno také mnoho lidí, odjížděl jsem uprostřed, takže nevím, jak to celkově dopadlo. Vyloučení prý budou muset také ústav opustit. Řada mých přátel z jiných vědeckých ústavů už je také postižena a tak si nedělám iluze a předpokládám, že po stranicích přijdou na řadu nestraníci a s nimi ovšem i já. Odhaduji, že během září bych mohl dostat výpověď (tříměsíční), takže od ledna budu bez místa. Ona habilitace na Komenského fakultě by přišla jako na zavalanou, ale bohužel ani s tím nemohu počítat. Tak už uvažuji, co bych dělal. Takovou práci, jakou jsem dělal dříve (v dokumentaci), už nemám chuť dělat, také je lidí, kteří byli a budou propuštěni, už příliš mnoho. Mám dojem, že bude nejlépe se vrhnout na nějakou neintelektuální práci, ovšem jsem dost omezen svým hřbetem! Nejraději bych se dal na zahradničení, tj. někde v šlechtitelské stanici nebo podobně. Ale bude záležet spíš na možnostech. Tady v Prosetíně by bylo možno u staré vápenky pěstovat hořce, jsou tady mimořádně vhodné podmínky. – No, vidíte, jaké si dělám iluze. Ale věc je vážná. Uvidím, jak moc budu vyřízen a jak těžko budu něco hledat. Je docela možné, že v Praze vůbec nic neseženu a že budu muset hledat něco na venkově. Částečně už na tom pracuje jeden můj bývalý spolužák, i jiní mí přátelé. Heda bude asi muset jít na plný úvazek a snad to nějaký čas překlepem. Největší bída je, že nebudu moci ani překládat, protože to všechno kolem jde ke dnu. To jistě víte sami.

Nepřijde-li mi nic do toho, rád bych se někdy snad v první polovině září přijel do Písku podívat. Původně jsem to plánoval na jaro, abych zastihl zahrádku v květu, ale absolutně jsem nemohl. Snad to půjde příští rok. Také mi napadlo, že bych ted' v září mohl s sebou vzít promítačku a několik filmů s dětmi. A také Vás bych si rád nafilmoval. Ale to se ještě domluvíme – nejlépe snad, když Vám pak z Prahy zatelefonuji.

S páteří to mám ted' trochu lepší, prof. Lewit mi počátkem roku řekl, abych začal trochu jezdit na kole, až to půjde, tak tady ted' jezdím takřka každý den a opravdu mi to dělá dost dobře. I když mám trochu bolesti, jak sednu na kolo, hned to přestane a po jízdě se páteř neozve vřdycky tak nejméně dvě hodiny. Nikdy bych nevěřil, že to je možné.

Doufám, že Vám se daří dobře a že jste neměli žádné komplikace. Jeník snad už je trvale doma, má po brigádě, a Ty, Viluško, snad už nemáš žádné potíže, jak doufám.

Tak Vás pěkně zdravím, pozdravuje také Heda a děti – a také pan Slezák, s nímž se Jeník seznámil v lázních.

Váš Láďa